Библиотека „Календар”

књига 107

Copyright © 2021 Миодраг Кајтез

Copyright © 2021 за Србију, АГОРА

Ова публикација се у целини или у деловима не сме умножавати, прештампавати или преносити у било којој форми или било којим средством без дозволе аутора или издавача, нити може бити на било који други начин или било којим другим средствима дистрибуирана или умножавана без одобрења издавача. Сва права за објављивање ове књиге задржавају аутор и издавач по одредбама Закона о ауторским правима.

МИОДРАГ КАЈТЕЗ

СТАЛНА ПОСТАВКА

роман

АГΩРА

ПРВИ ДЕО

НА КРАЈУ (1)

Околности се изненада и драматично мењају. Шта да чиним?

Забиј јој га, брате, але-алеее,
Како знаш и умеш,
па по сваку цену, але-алеее,
минимално вођство, але-алеее,
Свим силама брани!
Але-алеее! Але-алеее!

Преостаје ли ми ишта ако јој га не забијем? Има ли ми тада помоћи? Или ћу бити докрајчен?

Постављени смо у фотељама парњакушама, према одавно устоличеном распореду: испод слике Бициклисткиње – *ја*, домаћин, а испод бледог правоугаоника на сивој подлози – *она*, гошћа. Покаткад је окрзнем оком. Претежно шарам по бог те пита кад омаланим зидовима. И ето вам читавог мог *домаћиновања,* ако узмемо да нема онога у тој улози који неће и у најнеприкладнијем могућем часу самокритички прећи пут с гошће на своју бруку.

Извор светла је лустер састављен од двадесет и четири десетватне сијаличице на крајевима исто толико пара-

боличних (нагоре извијених) никлованих жица. Јачина му се регулише на кружном потенциометру. Довољно је да испружим руку па да ноктом пребројим антистресне зарезе или га заокренем с тренутног максимума. Не испружам руку.

Будући да су плавосиве окице моје гошће свикнуте на мрак (још из џез клуба Пеглерај), она тенденције *опште* у вези с *златом која јој је као жени за ту ноћ следовала* прати кроз полусклопљене капке и трепавичетине с наглашено уметничким приступом у надоградњи. Тенденције, пак, *појединачне,* попут паљења светионика у панталонама ми – гошћа прати с осмејком на уснама каквима се не љубе деца за петицу донесену из школе и кроз тричетвртсклопљене капке и трепавичетине с наглашено уметничким приступом у надоградњи.

Полако, полако. Тешко ми је, што би рекао тамо неки, да поднесем две светлости у исти мах. И тако она, кажете, упркос чињеници да јој плата, ех, и поред транспарентних, хмм, биланских показатеља, безнадежно касни – осмејак не скида?

Не скида.

И били бисте ради да га има и кад пође?

Бих, али без мене, бојим се, то не иде. И даље седим спрам зидова разматралачки настројен. Чак ми и нека хладна језа полази од стопала. И докле човек (а да није јоги) уопште може седети подобан клади?

Може, може. Само полако. Него, да није, господине Кун, у последњих, рецимо, сат-сат и по, откад сте јој, ако сам добро протумачио, *силовательски,* ех, ех, пришли у Пег-

лерају, мислим том џез клубу, дошло до неког, како бих га формулисао, неочекиваног и неструктурног догађаја, до неког, можда, новог момента, до народске капи што прелива чашу, попут, да извините, гешталт пребацивања? Јер тада хоће да следи, што би рекли песници, пад вела с очију, да се одустане од привржености једној парадигми и, гле, окрене се другој, као у, ако није претерано, научној револуцији. Је ли дошло, мућните добро главом, значило би нам обојици, до нечега што би утицало, поготово *драматично*, да будете ометени, то јест спречени, да тако кажем, у обављању уобичајених активности у оваквим приликама? Да није ваша, хмм, гошћа, ако смем без увијања, трућнула нешто из широког спектра, или, далеко јој лепа кућа, пустила голуба? Да није закерала на неомаланости *домаћинству*, у стилу, *ију, фуј, где сам дошла, грозота жива?!* Или је потегла институцију брака, мада је данас слабо потежу, мислим, условила њоме своје подавање?! Хоће од тога човеку, питајте ме, да преседне занавек, а, богами, и на сваку, макар и да је горска вила каква кажете да дотична јесте.

Не, не не! Ваздух је чист. А она уста не отвара. Ово је друго! Да је ствар у томе на шта циљате, лакше би ми било! Гутао сам ја жаба у животу, прождирао их, ij-ха-ха свакојаких, и зашто да се од једне на крају не загрцнем!

САМА ЋЕ ГАЋИЦЕ

На пример, прво треба знати да је М. Кун, како вољом свевишњег оста да у изнајмљеном стану без жене живи, кад дозри вакат да неку отресе (генерално – од месечине), гледао да то буде, ако је икако могуће, контра дотадашњој нужно гостујућој пракси (пуној упада непријављених мужева и најлонских чарапа по радијаторима) – на домаћем полигону, углавном, у дневној соби и на принтованом тепиху за подучавање деце саобраћајној култури, с положеним раскрсницама, семафорима, знаковима упозорења и опасности и ограничења брзине, пешачким зебрама, с којег дете његово (од оне, дакле, *сирочади невенчаних мајки које умиру на порођају*) тако једном скупљаше отпад новим камиончићем градске чистоће, из сета с багером, полицијским џипом, возилима ватрогасне и хитне помоћи, да га затим булеварима превезе на ламинатни депо. *Чија је ово, тата, коса?* запитало се дете, да тата погледа мало боље на коврџаве длачице свих боја каквих се за месец и по, између две дететове посете родитељу једином, то јест њему, богами накупило, и какав отпад није дете проналазило и одвозило камиончићем с тепиха бакиног. У бакином дому *хигијена је на много вишем нивоу, и ту не дефилују разне,* солила је памет матер М. Куну, *с којих отпадају болештине,* докле?

Као да је неко опалио из стартног пиштоља, почео је М. Кун на тепиху да се хвата *с разнима* одмах по пресецању детету врпце пупчане, пошто сироче матери својој суве сисе на бригу и одгајање предаде.

У спаваћој и кревету, пак, отресао их је селективно, а све због проблемчића с флекс-летвицама под душеком 200 пута 140. Летвице показаше склоност да искачу из тврдогумених лежишта кад се претерано оптерете, нарочито две средње, осма и девета од шеснаест, још док М. Кунова невенчана изабраница жива беше. Премијерно искочише оног дана кад с њом, сва је прилика, дете заче. И пропадоше виновници у најнезгоднијем часу. Извртањем летвица не успе муж да превари силе дисторзионе. Пар се надаље овоме прилагоди. И престаше да пропадају све до уласка женинога у осми месец бременитости. Опусти се она у стању своме више него што треба, на последњем месту јој беше флекс-летвица, и – трамп! И средином деветог опет – трамп! Али кревет је и у периоду после смрти женине у отресачкој функцији могао бити и издржати притисак под условом да се однос бруто килаже и фактора узајамне необузданости сразмерно обрне, када би некој лакшој следовала лепа плата а тежој се укинуло и право на сувишна питања. Тепих је у том смислу од кревета био неупоредиво демократскији.

***

Е сад, на пример, што се тиче „гутања жаба", ако се већ инсистира, прст би се морао упрети и у гошћу рибокосу. Мирисала је по цимету. Пре него што се за њима залупише улазна врата, обреше се на тепиху. Кревет је М. Кун отписао још у лифту, одмерив да би уз рибокосу, по килажи, истина, ишао душек, али да би их вирни фактор из

очију јој неминовно водио ка пропадању, док свет околни нестаје. На тепиху би се све ускомешало и стопило са сабраћајним мотивима и изгубило међу тек наспрам светла видљивим честицама прашине, милионима њих, да није дошло до мачевалачког укрштања погледа на главној раскрсници, убадајућег, његовог, и блокирајућег, њеног, којим је покушала да се извуче из подређеног положаја, у какав је потпала када је прибегла ударцу испод појаса и шчепала га за ручни зглоб и спречила га да јој у љубавном жару покида евидентно скупоцене гаћице, простењав, ни мртва ни жива: *Сама ћу.*

Моменат као створен да се М. Кун загрцне, да рињокосој узврати – *Онда-се-сама-и-јеби!*-убодом.

А све је за њу те ноћи кренуло не може боље: још су дешавања из Винског подрума обећавала да ће *слаīка īлаīа која јој је као жени следовала* бити необично издашна: испод стола ћапљена је за пичку од стране овога овде, и пре него је пратилац њен отишао до шефа оркестра да му на уво издиктира репертоар. Није имао с ким да га отпева када се вратио.

Исто су обећавала и дешавања из таксија, о чему би понеку недвосмислену могао рећи и дивљи таксиста. Довезао их је до домаћиновог изнајмљеног стана, не кријӯћ од старта (80 динара) и пословног: *Куда?* изузетно занимање за ове ситносатне муштерије, иако је у начелу престао био да забада нос у туђе послове откад га ногираше из такси-удружења, а због покушаја синтетизовања таксирања и самообразовања и снимања за локалну тв пилот епизоде Психотерапија у таксију. (Усред снимања, пројекат је отписан као преко мере ризичан. Наиме, добровољац на зад-

њем седишту је до тог тренутка пред малецким камерама толико успешно обрађиван најпопуларнијим методама да је већ видео свој нови живот и решио да у њега крочи без одлагања, и изашао из аута у покрету.)

Ни широки, осветљени булевари, ни мрачне уличице, ни кружни ток, нису преусмерили таксистину пажњу с унутрашњег ретровизора. Госпођицу није познавао, а господина јесте однекуд, можда с фудбалске утакмице. Приметио је и кад је господин, *за кога ме питате,* госпођици, још док су у возило улазили, руку под сукњицу. Растегао јој је ластиш на гаћицама и отпустио га, тако да је нежнија муштерија мало поскочила и испустила цик с мешавином изненађења, бола, олакшања и задовољства.

И што је таксистино око ревносније блицало из ретровизора, постајао је М. Кун све заинтересованији за саобраћајну сигнализацију, за два заредом проласка кроз наранџасто, када му сапутница пред прво наранџасто откопча шлиц, да се лабави дугмићи под нарастајућим садржајем не би разлетели посвуда, као по некаквој светој, мобилној соби, и опичили таксисту у потиљак, омели га у дивљој вожњи. После проласка кроз црвено, уз игнорисање знакова опасности и ограничења брзине и нарочито кривине улево с доцртаним длакавим мудима у дну стреле и троуглићем на врху исте преправљеним у главић (да се не греши душа, заиста је *онаква* стрела донекле умањивала укупно поштовање према знаку), и угртања у ту леву, делом раскопану кривину, пропраћеног узвиком: *Опа, бато, овог јуче није било овде!* с филмским заношењем задњег краја таксија, и курац ће га знати како избегнутим излетањем с асфалта, заинтересовао се М. Кун (јер се чинило да вожњи заобилазним улицама нема краја) и за друге сличне интер-

венције на знаковима поред пута и помно их пратио, као да разгледа сталну поставку на отвореном, све док нису стигли до одредишта.

И управо је та обећавајућа издашност говорила госпођици да би велика штета било ценом гаћица плату јој окрњити, јер ју је (плату) годинама *примала окрњену одсуством узбуђења, исто онако како ју је у раној младости примала окрњену одсуством насладе.*

Ни саобраћајни знак СТОП поред црвеног увета није сугерисао М. Куну да је чаша преливена. Напротив, допустио је полегуши на тепиху да се одблокира, извуче из неприлике и *сама* свуче гаћице, сачува их и за другог мудоњу.

А сад да урадимо све како бог заповеда, рече она. Ватра из Винског подрума и таксија требало је да гори до судњег дана.

Међутим, кад се већ није загрцнуо, М. Кун је, с неким неодређеним осећајем за космичку правду, ипак узвратио ријој за ударац испод појаса – нагазио је пуни гас, тако да се цијьна линија назирала одмах иза угла.

Ма успори! Куд си навро?
Шта ћеш ме још учити како се јебе!?

С њеног срцоликог муфа отпало је у минуту за пола депоније. Иза ближе фотеље чекао је камион градске чистоће. Длаком је М. Кун покрио знак за ограничење брзине. *Или можда видиш негде, женска главо, знак за ограничење брзине? Уосталом, комедија финита!*

САДРЖАЈ

ПРВИ ДЕО 5

На крају (1) 7

Сама ће гаћице 10

Пеглерај 15

Адонис и Хадонис 18

Елементарна непогода 23

Битка на плажи 28

Тета 34

Теофанија 38

После секса 47

Колоритност једног оца 57

Убило се место за џез клуб 62

Инклинације инжењера Мутибарића 70

Државни удар 77

Укоп 82

Жртва 88

Триангулар 96

Лепота гена 106

ДРУГИ ДЕО 113
Минотаур напада 115
Завештавање органа 127
Адаптација 131
Аранжман изненађења 137
Дружбенице (1) 142
Изложбени ефекат 147
Дружбенице (2) 151
Џез клуб Пеглерај је отворен! 155
Силоватељ 159
На крају (2) 163
Стандард 1969 167
Јахачи барских столица 179
Лажна Милина 183
Локалне вести 191
Неколико година касније: инфлоресценција 197

Белешка о аутору 203

Миодраг Кајтез

СТАЛНА ПОСТАВКА

Прво издање
2021

Уредник и рецензент
Ненад Шапоња

Лектура и коректура
Снежана Савкић

Припрема за штампу
Ненад Богдановић

Пласман
Интернет књижара АГОРА

Тел. +38164-648-2288;
e-mail: prodaja@agoraknjige.rs

Издавач
А Г О Р А
Зрењанин, Коче Коларова 12 А
Агора – издаваштво, Нови Сад, Илирска 16 А
e-mail: ns.agora@gmail.com; www.agoraknjige.rs

За издавача
Драгослава Живков Шапоња

Штампа
Сајнос, Нови Сад, Момчила Тапавице 2

За штампарију
Радомир Ињац

На корицама
Радован Јокић *Бели ловац на црном пољу,*
(деталь полиптиха), акрил (190 x 140cm)

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

821.163.41-31

КАЈТЕЗ, Миодраг, 1962-
Стална поставка : роман / Миодраг Кајтез. - 1. изд. - Зрењанин ; Нови Сад : Агора, 2021 (Нови Сад : Сајнос). - 202 стр. ; 21 cm. - (Библиотека Календар ; књ. 107)

Тираж 1.000.

ISBN 978-86-6053-318-2

COBISS.SR-ID 36206601

На финансијској подршци за објављивање ове књиге издавач захваљује:
Секретаријату за културу АП Војводине
и Граду Новом Саду - Градској управи за културу

Ставови аутора изнети у књизи не изражавају ставове органа који је
доделио средства за суфинансирање.